

PAKOLAINEN

#3 / 2014

Maahanmuuttoviraston vallankäyttö / Afrosuomalainen ääni

Hinta 5,50 €. Julkaisija Suomen Pakolaisapu ry.

PÄÄKIRJOITUS

SUOMI PAKENEE VASTUUTA, PAKOLAISET SOTAA

Tätä kirjoitettaessa ministerit istuvat Säätytalolla neuvottelemassa budjettiriihestä. Asialistalla on lapsiperheiden verovähennystä, kuntatalouden tasapainottamista ja sote-uudistusta, joiden alle kansainväliset velvoitteet ja humanitaarisuus tuntuvat unohtuvan.

Valtiovarainministeriön ensi vuoden budjettiehdotuksessa pakolaiskiintiötä esitetään laskettavaksi takaisin 750 henkilöön. Viime vuonna iloitsimme hallituksen historiallisesta päätöksestä korottaa kiintiötä kolmellasadalla henkilöllä, mutta ilo näyttää jäävän lyhytaikaiseksi.

YK:n pakolaisjärjestö UNHCR:n mukaan pakolaisten uudelleensijoituksen tarve on noussut vuodessa 39 prosenttia. Uutta kotimaata tarvitsee ensi vuonna lähes miljoona pakolaista. Syyrialaispakolaistenkin toivo nopeasta kotiinpaluusta alkaa hälvetä.

Suomessa pakolaiskiintiön korotusta perusteltiin viime syksynä Syyrian sisällissodan synnyttämällä pakolaiskriisillä. Nyt Syyriassa ja pakolaisia vastaanottavissa naapurimaissa hätä on suurempi, mutta Suomi sulkee ovensa, perusteluitta. Hätä kasvaa myös unohdetuissa konflikteissa, kuten Keski-Afrikassa, Kongossa ja Eritreassa.

Uudelleensijoitusta tarvitaan silloin, kun muita vaihtoehtoja ei enää ole. Kiintiöjärjestelmä on luotu pitkittyneistä konflikteista kärsivien pakolaisten auttamiseksi. Kongolaiset, afganistanilaiset ja sudanilaiset joutuivat jo tämän vuoden kiintiössä tekemään tilaa syyrialaisille kiintiön korotuksesta huolimatta. Suomalaisvirkamiesten valintamatkat ovat alkuvuonna suuntautuneet vain Jordaniaan ja Libanoniin. Myös kuntapaikkajonoissa syyrialaispakolaiset ovat kiilanneet ohi, kun mediassa paljon esillä ollut kriisi on saanut kunnat avaamaan ovensa nimenomaan heille. Moni kongolainen odottaa kuntapaikkaa edelleen.

Muutamasta sadasta pakolaisesta väentäminen tuntuu suhteettomalta nykyisessä pakolaistilanteessa. Maailmassa on nyt enemmän pakolaisia kuin 70 vuoteen, yli 51 miljoonaa. Heistä 86 prosenttia elää kehitysmaissa.

UNHCR:n arvion mukaan pakolaisuus lisääntyy ja pitkitty tulevina vuosina entisestään. Jo kolme neljästä pakolaisesta on elänyt pakolaisuudessa yli viisi vuotta. Syyrian kriisin pitkittyessä länsimaiden olisi syytä kasvattaa vastuutaan.

Suomeen on odotettu vuosikausia »turvapaikanhakijoiden tulvaa», mutta sitä ei ole syntynyt. Koko 2010-luvun turvapaikanhakijoiden määrä on pysynyt vakaasti kolmentuhannen kieppeillä. Ruotsiin meni viime vuonna seitsemäntoistakertainen määrä – länsinaapuri vastaanotti 54 000 turvapaikkahakemusta. Ruotsi ottaa kiintiössä tuplasti enemmän pakolaisia kuin Suomi.

Kiintiön korottaminen olisi Suomelle helppo keino osoittaa kansainvälistä solidaarisuutta. Jos se ei riitä näinä kovina aikoina syyksi, ajattelisimme edes omaa napaamme. Ruotsin ulkoministeri **Carl Bildt** uskoo Ruotsilla menevän taloudellisesti Suomea paremmin siksi, että heillä on avoimempi maahanmuuttopolitiikka. Myös humanitaarisista syistä Suomeen muuttavat ovat niitä kaivattuja tulevaisuuden veronmaksajia. ●

**KAISA
VÄKIPARTA**
Päätoimittaja

**UUELLEENSJOITUSTA TARVITAAN
SILLOIN, KUN MUITA VAIHTOEHTOJA EI
ENÄÄ OLE. KIINTIÖJÄRJESTELMÄ ON
LUOTU PITKITYNEISTÄ KONFLIKTEISTA
KÄRSIVIEN PAKOLAISTEN
AUTTAMISEKSI.**

SISÄLLYS

Toimittaja Jussi Förbom haluaa muuttaa suomalaisen turvapaikkapolitiikan. Sivu 8.

08

VAIHVIKAISTA VALLANKÄYTTÖÄ

Jussi Förbom uskoo Maahanmuuttoviraston paitsi toteuttavan lakia käytännössä, myös muokkaavaan sitä.

11

AFROSUOMALAINEN ÄÄNI

Kani Kullervo räppää Leppävaarasta ja Somaliasta sekä väittää olevansa Suomen kovin Fifa-peluri.

14

EBOLAA KURIIN TIEDOLLA

Tiedonvälitys on Ebolan leviämisen torjunnassa yhtä oleellista kuin lääketieteellinen hoito.

06

UUDEEN NAAPURUUSTEKO -PALKINTO TAMPEREELLE

Veli-Pekka Korhonen palkittiin helposti lähestyttävästä asenteestaan.

07

MAAHANMUUTTAJAJÄRJESTÖJEN TERVEISET BRYSSELIIN

Uusia MEPpejä evästettiin vähemmistöjen oikeuksista.

18

VIRON TIUKKA PAKOLAISPOLITIikka

Viroon saapuu alle sata turvapaikanhakijaa vuodessa. Vain murto-osa saa jäädä.

20

OMAVARAISSET UGANDAN PAKOLAISSET

Vain prosentti Ugandan pakolaisista elää täysin humanitaarisen avun varassa.

Pakolaisapu palkitsi Vuoden naapurusteon. Sivu 6.

Tajja Saarela-Koivumäki

Aktiivinen opettaja palkittiin.

UGANDAN VUODEN PAKOLAISNAIEN TOIMII NAISTEN ITSENÄISYYDEN PUOLESTA

TEKSTI JENNI HAMARA

Suomen Pakolaisapu valitsi kongolaisen (DRC) **Zawadi Gahiman** vuoden pakolaisnaiseksi Ugandassa. Kyangwalin pakolaisasutusalueella elävä 37-vuotias Gahima työskentelee opettajana ja yhteisöjohtajana sekä tuli vaalein valituksi ensimmäisenä naisena pakolaisten hyvinvointineuvostoon. Alueella toimivat järjestöt käyttävät häntä myös tulkkina, sillä hän puhuu erinomaista englantia ja ranskaa sekä useita paikalliskieliä.

Ugandassa 15 vuotta pakolaisena elänyt Gahima on perustanut naisten ryhmiä, jotta naiset eivät olisi riippuvaisia avustuksista.

»Opetin heitä valmistamaan pöytäliinoja ja koreja sekä puhumaan englantia, jotta he voivat ilmaista itseään ilman tulkkia. Rohkaisin heitä myös puhumaan seksuaalis-

ta väkivallasta», Gahima kertoo.

Vuoden pakolaisnainen työskentelee myös miesten ryhmissä, joissa he keskustelvat raiskauksesta, väkivallasta ja naisten oikeuksista. Kongon konfliktissa raiskausta käytetään systemaattisesti sodankäynnin välineenä. ●

ZAWADI GAHIMA ON PERUSTANUT NAISTEN RYHMIÄ, JOTTA NAISET EIVÄT OLISI RIIPPUVAISIA AVUSTUKSISTA.

Pakolaisia yli 51 miljoonaa

Maa maailmassa on pakolaisia enemmän kuin 70 vuoteen, eniten sitten toisen maailmansodan, kertoo YK:n pakolaisjärjestö UNHCR. Syyrian sota sekä Keski-Afrikan ja Etelä-Sudanin kriisit ajavat ihmisiä pakoon, mutta suuren määrän taustalla on myös pitkitettyä pakolaisuutta.

MAAILMAN PAKOLAISISTA 86 PROSENTTIA ON KEHITYSMAISSA, TURVAPAIKANHAKIJOITA ON VAIN MILJOONA.

Maa maailman pakolaisista 86 prosenttia on kehitysmaissa. Suurin osa pakolaisista pakenee kotimaansa sisällä. Kotimaansa ulkopuolelle on paennut 16,7 miljoonaa ihmistä, joista yli puolet on ollut paossa yli viisi vuotta. Suurin osa heistä on syyrialaisia, afgaaneja ja somaleita. Pakistan, Iran ja Libanon ottavat vastaan eniten pakolaisia.

Turvapaikanhakijoita maailmassa on yli miljoona. Turvapaikkahakemusten määrä Suomessa ei ole juuri lisääntynyt. Pakolaiskiintiötä korotettiin 300 henkilöllä Syyrian sodan vuoksi. Sota on ajanut jo lähes 10 miljoonaa ihmistä kodeistaan, joista 2,5 miljoonaa maan rajojen ulkopuolelle. ●

UNHCR / J. Tanner

Syyrian sota ajoi kaksivuotiaan pojan perheen Idlibistä Turkkiin, missä perheelle myönnettiin pakolaisstatus ja paikka Ranskassa.

Burmalaiset pakolaiset valmistautuvat paluumuuttoon

Naw Lay Eh oppii lukemaan aikuisena.

Thaimaassa burmalaiset pakolaiset ovat eläneet pakolaisleireillä jo kymmeniä vuosia. Nyt leirejä ollaan hiljalleen sulkemassa.

Mutta kuinka pärjätä kiintiöpakolaisena Yhdysvalloissa tai Suomessa, jos ei osaa lukea? Kuinka tulla toimeen leirillä, jos ei ole tilaa viljellä? Entä miten aloittaa elämä alusta vanhassa kotimaassa, kun omia peltoja viljeleekin nyt joku muu?

Katso Meeri Koutaniemen kuvaamat videot niin tiedät miten! ●

www.youtube.com/pakolaisapu

Auta selättämään Ebola

Ebola on sulkenut sairaaloita ja kouluja Länsi-Afrikassa. Tauti on alueella tuntematon, ja sen leviämistä jouduttavat vanhat kansanperinteet sekä epäluottamus viranomaisilta tullutta tietoa kohtaan.

Paras ase taudin leviämistä vastaan on tieto. Sinä voit auttaa tukemalla aikuiskoulutuksiamme. Koulutuksissa Ebolasta keskustellaan avoimesti ja kansantajuisesti, korostaen oikeanlaisen hoidon ja tartunnan ehkäisemisen merkitystä. ●

5 eurolla lahjoitat Ebola-koulutusmateriaalit kahteen kylään.

20 eurolla annat neljän kuukauden lukutaitokoulutuksen Ebolan leviämiseen ja hygieniaan liittyvistä teemoista.

LAHJOITA LÄHETTÄMÄLLÄ
TEKSTIVIESTI NUMEROON 16588:

5E EBOLA (5 euron lahjoitus)
20E EBOLA (20 euron lahjoitus)

Näin puutut rasismiin: faktat kehiin

HELPOSTI LÄHESTYTTÄVÄ NAAPURI

Suomen Pakolaisapu palkitsi ensimmäisen kerran Vuoden naapuruusteon. Palkinnon sai VVO:n alaisen taloyhtiön asukastoimikunnan puheenjohtajana toimiva Veli-Pekka Korhonen Tampereelta.

TEKSTI ANNA-REETTA KORHONEN KUVA OSSI AHOLA

»Kun yhtiöön muuttaa uusia asukkaita, Korhonen toivottaa heidät tervetulleeksi ja ilmoittaa olevansa käytettävissä, mikäli tulee kysyttävää yhteisistä pelisäännöistä tai yhteisten tilojen käytöstä. Jos yhteistä kieltä ei ole, hän etsii tulkikseen samaa kieltä puhuvan alueella jo asuvan ihmisen. Näin hän luo naapurustoon hyvää ilmapiiriä. Ison taloyhtiön asukkaat edustavat kahdeksaa eri kieliryhmää», kertoo Korhosta palkinnon saajaksi ehdottanut VVO:n Tampereen asiakaspalvelupäällikkö **Asta Lahtinen**.

Rakennusmiehenä toimiva Korhonen ei halua »tuputtaa neuvoja vaan olla helposti lähestyttävä». Tämä lähestymistapa toimii. Taloyhtiöstä ei juuri tule häiriöilmoituksia isännöitsijälle, sillä talossa vallitsee hyvä henki ja asiat hoidetaan puhumalla ennen kuin niistä kasvaa suuria konflikteja.

Korhosta motivoi halu kohdata ihmisiä. Hän haluaa, että kaikilla asukkailla on hyvä asua omassa kodissaan. »Vieraan kielen puhuminen tai vieraasta kulttuurista tuleminen ei ole ongelma. Jos ristiriitoja tulee, ne pitää ratkaista aina tapauskohtaisesti. Se on paras tapa toimia», sanoo Korhonen.

Palkinnon saajan talossa annetaan naapuriapua puolin

RAKENNUSMIEHENÄ TOIMIVA KORHONEN EI HALUA TUPUTTA A NEUVOJA VAAN OLLA HELPOSTI LÄHESTYTTÄVÄ. TÄMÄ LÄHESTYMISTAPA TOIMII.

ja toisin. Naapuria saatetaan auttaa koiran ulkoiluttamisessa tai kaupassakäynnissä. Yksinäisyyttä voi ehkäistä pienillä asioilla. »Meillä talotoimikunta järjestää kerran viikossa klubi-illan.»

»Veli-Pekka Korhosen toiminta on esimerkki siitä, että kun ihmiset kohtaavat ja puhuvat keskenään, pienistä ristiriidoista ei kasva suuria konflikteja», sanoo naapuruussovittelua ja asumisopastusta kehittävän Kotilo-projektin johtaja **Miriam Attias**. »Puhuminen vähentää toisistamme tekemiämme väärinymmärryksiä ja stereotyyppisiä tulkintoja, jotka tekevät vuorovaikutuksen hankalaksi ja heikentävät luottamusta ja turvallisuuden tunnetta asukkaiden välillä.» ●

Vuoden naapuruusteko -palkinto jaetaan toimijalle, joka on edistänyt aktiivisesti ristiriitojen ja erimielisyyksien rauhanomaista ratkaisua ja syventänyt kohtaamista ja vuorovaikutusta naapuruston asukkaiden välillä.

TERVEISET BRYSSELIIN!

Europarlamenttivaalit käytiin toukokuussa, ja Suomesta valittiin 13 edustajaa Euroopan parlamenttiin. Pyysimme maahanmuuttajajärjestöjä lähettämään terveisensä ja toiveensa kesällä viisivuotisen kautensa aloittaneille suomalaisille MEPeille.

TEKSTI EMMA KOLU

Suomen romanifoorumi

»Romanit ovat koko Euroopan haavoittunein ja syrjäytynein yhteisö. Systemaattinen syrjintä ja rasistiset asenteet pitävät yllä romanien köyhyyttä, kuten ala-arvoisia asumisoloja ja puutteellista koulutusta.

Jäsenvaltiot on haastettava pitämään huolta etnisistä ryhmistään. Monissa maissa on laadittu kansallinen romanistrategia, joiden täytäntöönpanoa on valvottava. Monien jäsenvaltioiden politiikka eristää romanit yhteiskunnasta ja vähentää osallisuutta. Suomen integraatiopolitiikalla on saatu aikaan hyviä tuloksia.

Pakolaisapu kampanjoi vaalien alla turvallisista ja laillisista reiteistä saapua EU:n alueelle hakemaan turvaa. Toukokuuisessa vaalipaneelissa yksikään eduskuntapuolue ei vastustanut humanitaarisen viisumin myöntämistä.

Tahdomme olla jakamassa »Suomen mallia» Eurooppaan. Haastamme päättäjät tutustumaan henkilökohtaisesti romaniväestön todelliseen tilaan ja ihmiskoh-taloihin tilastojen takana.» www.romanifoorumi.fi

Arktiset maahanmuuttajat AMA ry

»Eurooppaan tuleville pakolaisille on luotava mahdollisuus tehdä palkkatyötä pakolaisuuden aikana. Palkkatyö auttaa kiinnittymään yhteiskuntaan, mutta myös mahdollistaa paluutoiveita kotimaahan, auttaa tutustumaan ihmisiin, oppimaan uutta kieltä ja kulttuuria.

Eurooppalainen rasisminvastainen ohjelma antaisi suunnan Euroopan maille, jotka voisivat tehdä omat konkreettiset suunnitelmat suvaitsevaisuuden ja yhdenvertaisuuden lisäämiseksi. Ohjelma nostaisi mediassa esiin eurooppalaista keskustelua ihmisoikeuksista, eurooppalaisista arvoista ja tekisi tunnetuksi hyviä käytäntöjä, joita eri Euroopan maissa on tehty rasismin vähentämiseksi.» www.facebook.com/ArktisetmaahanmuuttajatAMA

Moniheli ry

»EU:lla tulisi olla johdonmukainen pakolais- ja maahanmuuttopolitiikka kotoutumisen helpottamiseksi. EU:n tulisi jatkaa ja lisätä tukea maahanmuuttajien kanssa työskenteleville kansalaisjärjestöille. Hyödyntää työssänne järjestöjä, jotka toimivat sekä viestinvälittäjinä että asiantuntijoina.

Muistakaa, että Brysselin päätökset vaikuttavat myös pysyvästi Suomessa ja EU:ssa asuviin henkilöihin, joilla ei ollut äänestys-oikeutta EU-vaaleissa. On satsattava tasa-arvoiseen koulutukseen ja työmahdollisuuksiin, sekä yhteisöllisiin toimintoihin kuten kulttuuritapahtumiin. Epätasa-arvo ruokkii rasismia.» www.moniheli.fi

Somalia-verkosto

»Kestävää ja kansalaisjärjestövetoista kehitysyhteistyötä tulee vahvistaa sekä kansallisesti, kansainvälisesti että EU:n tasolla.

Afrikan ja Euroopan yhteistyötä tulee vahvistaa kansallisten ja kansainvälisten ponnistusten tukemiseksi, varsinkin opetuksen, terveyden ja ympäristön osalta.» www.somaliaverkosto.fi ●

VAIVIHKAINEN VALLANKÄYTTÄJÄ

Toimittaja Jussi Förbom pureutuu kirjassaan Väki, valta ja virasto Maahanmuuttoviraston toimintaan ja päättyy yllättävään johtopäätökseen: virasto ei ainoastaan toteuta lakia vaan myös muokkaa sitä.

TEKSTI ANNA-REETTA KORHONEN KUVAT PANU HÄLLFORS

Yksi länsimaisen demokratian kulmakivistä on oppi vallan kolmijaosta, joka erottaa lainsäädäntö- ja toimeenpanovallan toisistaan. Toimeenpanovaltaa käyttävä Maahanmuuttovirasto (Migri) kuitenkin vaikuttaa Jussi Förbomin mukaan voimallisesti lainsäädäntöön.

»Migrin vallankäyttö on vaivihkaista ja taustasuhmuroivaa», Förbom summaa.

Taustatutkimusta kirjaa varten tehdessään Förbom kiinnitti huomiota kehityskulkuun: kun Migri tekee paljon päätöksiä toistuvista samankaltaisista tapauksista, kuten somalialaisten perheenyhdistämisissä tai alaikäisiä koskevissa asioissa, se muodostaa rutiineja, jotka johtavat tietynlaiseen päätöslinjaukseen. Migrin tulkinnat muuttuvat myöhemmin laeiksi.

»Migrillä on paljon itsenäistä harkintavaltaa lain soveltamisessa. Lakihan ei koskaan ole yksinkertainen ja absoluuttinen, vaan sitä tulkitaan tavalla tai toisella. Voi olla, että lakipykälä on väljä, mutta Migri tulkitsee sitä tiukimman näkemyksen mukaan. Se usein vaikuttaa siihen, minkälaiseksi laki myöhemmin voi muodostua.»

Förbom kutsuu prosessia eroosioksi. Kun lakia sovelletaan tiukan tulkinnan mukaisesti, se lopulta tekee liberaalimman tulkinnan soveltamisen mahdottomaksi.

»Tästä ei voi mielestäni tehdä muuta johtopäätöstä kuin sen, että virasto omalla päätös- ja linjauksikäytännöllään vaikuttaa tapaan, jolla turvapaikkapoliittisista kysymyksistä voidaan laissa säätää.»

Maahanmuuttoviraston näkökulma on, että hallinto-oikeudet säätelevät tätä, koska ne ottavat kantaa yksittäisiin päätöksiin ja sitä kautta Migrin linjauksiin.

»Toki näin onkin, mutta on myös linjauksia, jotka on hallinto-oikeuksissa hyväksytty ja siunattu, jolloin Migri voi jatkaa niitä ja saa entistä vahvemman aseman toimia linjauksen mukaan.»

Miksi virasto pyrkii edistämään konservatiivista turvapaikkapolitiikkaa?

»Yksi syy on se, että pitkän ajan kuluessa virastoa ovat johtaneet ihmiset, jotka ovat nähneet omaksi tehtäväkseen tehdä suomalaisesta turvapaikkapolitiikasta mahdollisimman hallittua.»

Maahanmuuttovirasto on Förbomin mielestä pyrkinyt löytämään tapoja rajoittaa ihmisten tuloa Suomeen, etenkin humanitäärisin perustein. Erityisesti on katsottu tarpeelliseksi rajoittaa sitä, että yhden mukana tulee neljä tai viisi muuta ihmistä perheenyhdistämisen kautta.

Förbomin mukaan virastossa vallitsee ajatus, että hallinnon tarkoitus on olla filteri suomalaisen yhteiskunnan ja humanitäärisen pyynnön välillä.

MAAHANMUUTTOVIRASTO ON FÖRBOMIN MIELESTÄ PYRKINYT LÖYTÄMÄÄN TAPOJA RAJOITTA A IHMISTEN TULOA SUOMEEN, ETENKIN HUMANITÄÄRISIN PERUSTEIN. ERITYISESTI ON KATSOTTU TARPEELLISEKSI RAJOITTA SITÄ, ETTÄ YHDEN MUKANA TULEE NELJÄ TAI VIISI MUUTA IHMIÄ PERHEENYHDISTÄMISEN KAUTTA.

»Tämä on hyvin laajasti hyväksytty ja oikeaksi katsottu tapa ajatella sitä, mihin tarvitsemme turvapaikkajärjestelmää. Läntisissä maissa keskeinen agenda on rajoittaa ihmisten liikkumista. Tämä on kuitenkin vain yksi tapa ajatella. Voisihan näkökulma olla myös se, että pyritään oikeudenmukaisesti jakamaan hyvinvointia ja hyvän elämän edellytyksiä.»

»Migri on ainoa viranomaistaho, joka päättää siitä, mitä turvapaikkapolitiikka ihmisille käytännössä tarkoittaa. Keskusvirastolta myös kysytään aina mielipidettä siitä, miten lain muuttaminen vaikuttaisi sen toimintaan. Hyvä että kysytään, koska se on taho joka lakia toteuttaa, mutta mielipidettä kuunnellaan erittäin herkällä korvalla. Sillä tavalla virasto pystyy oikeasti vaikuttamaan lainmuodostukseen.»

Eikö lain toteuttajan kuulokin olla mukana lainvalmistelussa?

»Kuuluu, mutta mikä on raja tiedon antamisen ja vaikuttamisen välillä?»

KUVISSA

Vas. Jussi Förbom haluaa herättää kirjallaan keskustelua suomalaisesta turvapaikkapolitiikasta. Keskustelu jatkuu blogissa: jussiforbom.com.

Yllä: Maahanmuuttovirasto säättää ja toteuttaa lait.

Ohut ihmisoikeuskulttuuri

Förbom näkee ongelmaksi suomalaisen yhteiskunnan ohuen ihmisoikeuskulttuurin: kukaan ei oletakaan, että esimerkiksi Maahanmuuttovirasto olisi nimenomaan vahva ihmisoikeustoimija. Se ei ole sille asetettu vaatimus, vaan sille asetettuja vaatimuksia ovat tehokkuus, nopeus, edullisuus, sujuvuus ja lainmukaisuus.

»Tässä on vahva ristiriita. Suomi esiintyy ihmisoikeuksien mallimaana kansainvälisessä yhteisössä ja kehitysavulla halutaan edistää ihmisten yhdenvertaisuutta ja ihmisoikeuksia, mutta ihmisoikeuksista ei kotimaassa puhuta velvoitteena. Olisi tärkeää pohtia, mitä ihmisoikeudet oikeasti käytännön tasolla tarkoittavat. Missä kohtaa hallinnollista tai juridista prosessia meidän tulisi tarkistaa, olemmeko käytännön tasolla toteuttamassa ihmisoikeuksia?»

Esimerkiksi Ruotsissa maahanmuuttoviranomaiset toimivat oikeusministeriön alaisuudessa, jolloin ihmisoikeusnäkökulma voi olla työssä vahvemmin läsnä. Ei ole kiveen kirjoitettua, että Migrin on toimittava juuri sisäisestä turvallisuudesta vastaavan sisäministeriön alaisuudessa.

Förbom kuitenkin korostaa kirjassaan, että Migrin nuoremassa polvessa on paljon ihmisiä, jotka soveltavat lakia neutraalisti. Tarkoitus ei ole tuomita kaikkia Migrin työntekijöitä vaan tarkastella poliittista kehitystä. »On kyse hallinnollisesta väkivallasta. Se ei tarkoita, että yksittäinen ihminen työpöydän takana olisi väkivaltainen.»

Toimittajien ja poliitikkojen vastuu

Tällä hetkellä sisäministeriön ja Migrin tiedotteet menevät hyvin pitkälle läpi mediassa sellaisenaan. Förbomin mielestä ei riitä, että journalismi on vaan tiedonvälitystä.

Sisäministeriö esimerkiksi tiedottaa vuosittain, miten monta laitonta maahanmuuttajaa Suomessa on edellisen vuoden aikana löydetty. Kyseessä on tilastollinen harha: poliisi rekisteröi jokaisen Suomesta turvapaikkaa hakevan laittomaksi maahantulijaksi, vaikka turvapaikan hakeminen on ihmisoikeus, eikä henkilö ole maassa laittomasti turvapaikkahakemuksen jätettyään. Sisäministeriön tiedotteet siis antavat kuvan tuhansista Suomessa luvatta oleskelevista henkilöistä, vaikka tosiasiaa nämä henkilöt odottavat vastaanotokeskuksissa turvapaikkapäätöstä.

»Jos ministeriö tiedottaa, että maassa on havaittu

3800 laitonta, ja summa täsmää turvapaikanhakijoiden määrään, toimittajien on tärkeää kysyä lisäkysymyksiä.»

Förbom perää myös politiikkojen vastuuta. Hän ei pyynnöstään huolimatta onnistunut saamaan kansanedustajilta haastatteluja kirjaan.

»On palautettava politiikka politiikkaan. Jos poliittinen ohjaus oikeasti muuttaa suuntaa, kyllä virastokin muuttaa suuntaa. Mutta se on kuin valtamerilaiva, joka kääntyy hitaasti.» ●

Kuvaaja toimii Suomen Pakolaisavun vapaaehtoisena.

FÖRBOM OSOITTA KIRJASSAAN, ETTÄ MIGRI PYRKI AKTIIVISESTI VAIKUTTAMAAN PERHEENYHDISTÄMISEN TIUKENTAMISEEN. VIIME VUONNA VAIN YKSI ALAIKÄINEN LAPSI SAI VANHEMPANSA SUOMEEN.

TAPAUS PERHEENYHDISTÄMINEN

Perheenyhdistämisen mahdollisuuksia tiukennettiin rajusti vuosina 2010 ja 2012.

Aikaisemmin Suomessa asuva, oleskeluluvan saanut henkilö pystyi tekemään perheenyhdistämishakemuksen Suomessa. Tällä hetkellä Suomen ulkopuolella oleskelevien perheenjäsenten on matkustettava lähimpään Suomen edustustoon tekemään hakemus ja prosessin edetessä palattava sinne haastatteluun ja mahdollisiin DNA-testeihin. Perheenyhdistämistä hakevien on myös maksettava itse omat kulunsa.

Tästä seuraa lukuisia ongelmia. Osassa tapauksista henkilö ei voi matkustaa maahan, jossa Suomen edustusto sijaitsee, eikä siis voi edes jättää hakemusta. Matka voi olla liian kallis tai hän ei ehkä saa maahan viisumia. Matka voi myös kulkea niin vaarallisten konfliktialueiden halki, ettei matkaan voi lähteä.

Perheenyhdistämistä hakevan perheenjäsenen on oleskeltava laillisesti maassa, jossa Suomen edustusto sijaitsee. Tästä johtuen edustustomatkoja on yleensä tehtävä useampi, sillä useimmiten perheenjäsenten on mahdollista oleskella maassa laillisesti esimerkiksi puolen vuoden ajan.

Jos hakemus saadaan jätettyä, alaikäisen perheenyhdistämistä hakevan on oltava alaikäinen sinä päivänä kun päätös perheenyhdistämisestä tehdään. Jos prosessi kestää Migrissä niin pitkään, että hakijasta tulee täysi-ikäinen, hakemus hylätään.

Lakimuutosten jälkeen perheenyhdistämiset ovat romahtaneet. Viime vuonna vain yksi alaikäinen lapsi sai vanhempansa Suomeen.

Förbom osoittaa kirjassaan, että Migri pyrki aktiivisesti vaikuttamaan perheenyhdistämisen tiukentamiseen. Virasto tuotti hallituskauden 2007–2011 puolivälitarkasteluun keväällä 2009 muistion, jossa puhutaan hätkähdyttävän asenteellisesti Suomesta turvaa hakevista ihmisistä. Muistiossa turvapaikanhakija on tullut Suomeen hakemaan parempaa elämää, ja oikeus perheenyhdistämiseen on toiminut vetovoimatekijänä, jonka perusteella hakija on valinnut kohdemaakseen juuri Suomen. Ihmisten oikeus hakea turvaa tai oikeus perhe-elämään jää muistiossa tyystin mainitsematta.

»Mitä varmemmin parempaa elämää hakeva turvapaikanhakija tietää saavansa jäädä perusteesta riippumatta maahan, sitä suuremmalla todennäköisyydellä hän valitsee tällaisen maan muiden mahdollisten maiden sijaan. (...) Perheenyhdistämisen varmuus, siitä johtuvien kulu- jen korvaaminen ja huoltovastuun puuttuminen kumuloidutvat turvapaikanhakijoiden oman maahan jäämisen todennäköisyyden kanssa. On kiistatonta, että tällaiset vetotekijät houkuttelevat muitakin kuin ulkomaalaislain mukaisia edellytyksiä täyttäviä turvapaikanhakijoita hakemaan parempaa elämää Suomesta», muistiossa kirjoitetaan.

Förbomista muistion kielenkäytössä on kyse muusta kuin datan tarjoamisesta lain valmisteluun – kyse on asenteellisesta muokkaustyöstä.

»Ei puhuta enää siitä, että meillä on keskeinen keskusvirasto joka antaa tietoa, vaan virasto, joka haluaa vaikuttaa perusasenteeseen, joka on käytössä kun rakennetaan lainsäädäntöä.» ●

AFROSUOMALAISEN SUKUPOLVEN ÄÄNI

*Espoolainen Kani Kullervo räppää
Leppävaarasta ja vanhempiensa kotimaasta
Somaliasta, jossa ei ole koskaan käynyt.*

TEKSTI EMMA KOLU KUVAT MIRVA HELENIUS

Yli 190-senttistä, luuripäistä **Abdikasi Husseini** on vaikea olla huomaamatta. Mies tunnustetaan usein kadulla, vaikka hänen artisti- ja lempinimensä Kani Kullervo ei ole suurelle yleisölle tuttu.

Abdikanista, 20, tuli Kani jo päiväkodissa, koska etunimi oli liian vaikea lausua.

»Kullervo tulee siitä, kun meidän piti nuorena valita joku suomalainen nimi kaikille. Joku keksi sen mulle ja se on vaan jotenkin jäänyt.»

Kani on paljasjalkainen espoolainen, syntynyt Jorvin sairaalassa. Hänen äitinsä saapui Suomeen 1990-luvun alussa ensimmäisten somalien joukossa. Ennen Suomeen muuttoa äiti oli opiskellut muun muassa Italiassa.

Äidin ja seitsemän sisaruksen kodissa on eletty somalialaista ja suomalaista kulttuuria ja kieliä yhdistellen. Kani kertoo, ettei hänen kaveripiirissään tehdä eroa maahanmuuttajataustaisten ja

»TIHÄT MIST TUUN, LEPPÄVAARA,
LEPPÄVAARA, LEPPÄVAARA,
LEPPÄVAARA»

kantasuomalaisten, Suomessa syntyneiden tai maahan myöhemmin saapuneiden välille.

»Somaliasta tulleet puhuu parempaa somaliaa», kohahtaa Kani olkapäitään. »Suomalainen näkee et oon ulkomaalainen, kun en oo valkoinen. Somalit tajuu et oon kasvanu Suomessa, enkä oo somali.»

Räpissä vastuullinen sanoma

Rap-musiikin teon Kani aloitti neljä vuotta sitten kavereiden kautta.

»En mä ollut yhtä lahjakas kun mun kaveri, joka heittää freestylea joka puolella, mut yritin, otin aikani ja ekan biisin tein Leppävaaralle.»

Nyt Kanin Youtube-kanavalla on kuusi kappaletta ja kahdeksan videota, joita on katsottu lähes puoli miljoonaa kertaa. Tänä vuonna on tarkoitus keskittyä musiikkiin Espoon Omniassa aloitettujen merkonomiopintojen sijaan.

»En uskalla luvata mitään, mutta varmaan tän vuoden puolella vielä tulee pari biisiä...»

Riiminsä Kani on yleensä lisännyt tunnetun kappaleen taustan tai netistä ilmaiseksi löytyvän materiaalin päälle, mutta seuraavaksi tiedossa on kavereiden tekemiä taustoja ja ikiomaa musiikkia.

»Uudet biisit on enemmän lyyristä, ei niinkään meininkiä. Räppään nykyongelmista ja maailmantilanteesta, esimerkiksi koulukiusaaminen on tärkeä aihe.»

Kani ei kuitenkaan halua mennä turhan syvälle maailman ongelmiin, jotta nuoremmatkin voivat ymmärtää biisejä. Hänelle oli yllätys miten nuoret, jopa ala-asteikäiset,

»SOMALIA EN OO KOSKAAN OLLU
SIELLÄ, SOTA JA KAPINA ON AINA
OLLU TIELLÄ»

hänen musiikkiaan kuuntelevat. Se näkyy vastuuna sanomasta.

»Me ollaan ensimmäinen sukupolvi afrosuomalaisia. Amerikassa Afrikasta tulleita on ollu jo satoja vuosia. Suomalaiset ei oo tottunu vielä, ehkä 20 vuoden päästä on...»

Musiikki on Kanin mukaan helppo tapa viestiä ihmisille, varsinkin nykyään kun musiikin kuuntelu on helppoa ja ilmaista netissä.

»Kun ihmiset kertoo tarinoita ja ongelmia, ei siinä kiinnosta tausta, vaan se, että tuo pöytään jotain erilaista.»

Vaikka Kani Kullervo on ensimmäinen somalitaustainen rap-muusikko Suomessa, afrosuomalaisia genressä on nähty jo vuosituhannen alusta, jolloin Kwan-yhtye ja sen toinen laulaja, suomalaissenegalilainen **Tidjân Ba**, nousivat julkisuuteen.

Musta Barbaari eli Suomessa syntynyt puoliksi tansanialainen **James Nikander** tunnetaan koko maassa. Nikander keikkailee yleensä Etiopiassa syntyneen, Vuosaarassa kasvaneen **Iyouseyas Belaynehin** eli **Prinssi Jusufin** kanssa. Kongosta Suomeen lapsena muuttanut **Kevin Tandu** julkaisee pian debyyttialbuminsa ja sukujuuriltaan kenialaista **Junoa** voi kuulla monilta radiokanavilta.

»Me joudutaan puolustamaan ja kantamaan se, ettei olla suomalaisia. Meillä on vastuu siitä, miten edustetaan, minkälainen kuva me annetaan nuoremmille, seuraaville sukupolville.»

Suomeksi räppäävien afrosuomalaisten lisäksi englanniksi musiikkia tekevät muun muassa Kongosta vuonna 1992 Suomeen paennut **Gracias** sekä Norjassa syntynyt nigerialaistaustainen **Noah Kin**. Kaniltakin on kysely, miksi hän räppää suomeksi.

»Kuka kuuntelee mua englanniksi? Suomi on mun äidinkieli, jota puhun joka päivä ja koko ajan. Pystyn viestimään paljon paremmin suomeksi.»

»Jotkut kysyy miksi yrität olla niin suomalainen tai valkoinen. Miten mä yritän olla valkoinen? Sanon siihen vaan, ettei Suomessa oo vuonna 2014 tilaa rasisteille. Jos räppäisin englanniksi, mulle tulais sanomaan että miksi yrität olla niin musta...»

Kanin Youtube-videoita on kommentoitu satoja kertoja. Kehujen lisäksi kommentteissa kiroillaan, haukutaan apinaksi ja kehoitetaan menemään töihin.

»Jos joku vihaa sua, älä jää siihen kiinni. Ajattelen vaan, että olen käyttänyt niin paljon aikaa tähän hommaan, etten voi olla ihan paska. Youtube-kommentteihin on helppo haukkua, mutta ei ihmiset tule päin naamaa sanomaan niin helposti.»

KANI KULLERVO

suomalainen rap-artisti

Nimi: Abdikani Hussein

Syntynyt: 18.1.1994, Espoo

Tehnyt musiikkia vuodesta 2011 lähtien

youtube.com/user/KaniKullervo

soundcloud.com/kanikullervo

»VAHVAT TAISTELEE JA HEIKOMMAT KAATUU, ON HYVÄ TUURI JOS ULKOMAILLE SAAPUU»

Tuntematon Somalia

»Somalia en oo koskaan ollu siellä, sota ja kapina on aina ollu tiellä», riimiteli Kani Somalia-kappaleessa vuonna 2012.

»Parin biisin jälkeen ihmiset halus tietää enemmän musta. Oon somali ja haluan käydä siellä, mutta ei mua kiinnosta vaan Somalia, vaan esimerkiks Palestiina. Edustan rauhaa.»

Kani on myös ainoa suomalainen muslimiräppäri, eikä maailmaltakaan monia avoimesti islaminuskoisia muusikoita löydy. Uskonto on Kanille tärkeää, mutta ei kaikki, mitä hän haluaa ihmisten muistavan tai tietävän hänestä.

»Olen muslimi, koska haluan olla muslimi, ei koska olen syntynyt muslimiksi», Kani kertoo. »Jotkut ajattelee, että annan huonon kuvan islamista, mut mä edustan itseäni, en uskontoa. Tuomitkaa mut, ei uskontoa.»

Kani seuraa mielestään politiikkaa liian vähän, vaikka puheista kiinnostus yhteiskuntaan paistaa läpi. Poliitiikka saa näkyä musiikissakin.

»Ei mua kiinnosta, mitä ihmiset ajattelee. En pelkää puhua ja tarkoitan, mitä sanon.»

Kymmenen vuoden päästä Kani ei perinteisten räppärihuojien tapaan suunnittele olevansa »maailman kovin» vaan haaveilee perheestä ja lapsista.

»Enemmän mietin kauemmas kun vaikka että myis kulta. Se tapahtuu jos tapahtuu, mut kun sulla on perhe, oot rikas. Oon aina kans halunnu asua Tokiossa, en tiedä miksi», mies hymyilee, mutta uhoakin löytyy: »Oon Suomen kovin pelaan Fifaa. Musta Barbaari sanoo olevansa kovin. Se on ehkä Itä-Helsingin kovin, mut mä olen koko maan.» ●

»HARVA MUT NÄHDESSÄÄN SANOO ET OON SUOMALAINEN»

STIGMA TAPPAA

Tiedotus on Ebolan torjunnassa yhtä oleellista kuin lääketieteellinen hoito. Taudilla on vakavia yhteiskunnallisia ja taloudellisia seurauksia, jotka johtuvat sairauteen liitetystä stigmasta. Paikallisten kulttuurien huomioiminen jo alkuvaiheessa olisi saattanut säästää Länsi-Afrikan pahimmalta.

TEKSTI JENNI HAMARA KUVAT MARKKU VESIKKO

»Ebola tappaa» oli viesti, jonka Liberian terveyshallinto lähetti Ebola-viruksen levittyä maahan keväällä. Samalla hallitus vakuutti, että tauti saadaan hallintaan ja vaikutukset jäävät lyhyiksi.

Syksyyn mennessä epidemia on jatkanut leviämistään ja maahan on julistettu hätätila. Rajoja naapurimaihin sekä alueita maan sisällä on suljettu. Monet klinikat ovat panneet ovensa kiinni, koska sairaanhoitohenkilökunta on kieltäytynyt työskentelemästä vaarallisissa olosuhteissa. Ihmiset jättävät muistakin syistä kuolleet vainajansa ulos kaduille ja tienvarsiin, koska hautaustoimistot eivät uusien turvallisuusmääräyksiensä seurauksena pysty toimimaan. Kansalaiset osoittavat tyytymättömyyttään hallitusta ja sairaanhoitojärjestelmää kohtaan mellakoimalla kaduilla. Jopa sairaaloihin on hyökätty.

Miksi näin kävi?

»Epidemian alussa lähetetty viesti oli väärä ja se kerrottiin väärällä tavalla», toteaa Pakolaisavun Liberian maajohtaja **Markku Vesikko**. »Aluksi kansa piti tautia etäisenä asiana ja epäili uutisten todenperäisyyttä. Hallitus jakoi tietoa yksisuuntaisesti huomioimatta tavallisten ihmisten todellisuutta. Ebola on Länsi-Afrikassa vieras tauti, joka muistuttaa ensioireiltaan

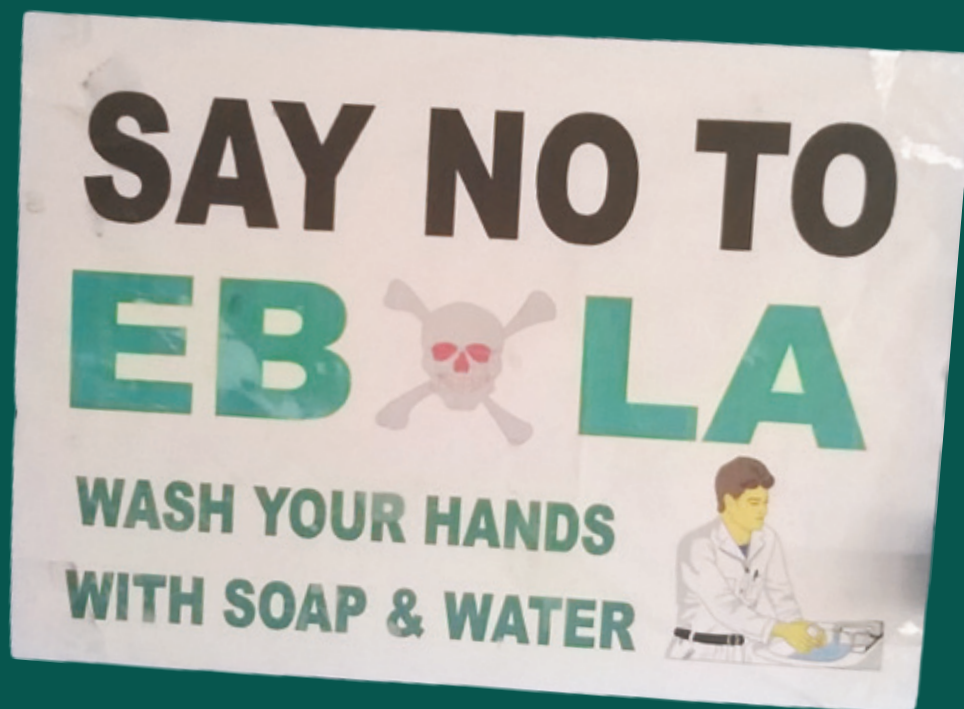
MONET KLINIKAT OVAT PANNEET OVENSÄ KIINNI, KOSKA SAIRAANHOITOHENKILÖKUNTA ON KIELTÄYTYNUT TYÖSKENTELEMÄSTÄ VAARALLISISSA OLOSUHTEISSA.

monia yleisiä sairauksia. Ajateltiin että paikalliseen tautiin on paikallinen lääke. Viestin olisi pitänyt olla, että Ebolasta voi selvitä, menkää välittömästi lääkäriin, älkää koskeko sairastuneisiin ja toisiinne.»

Ruoka kallistuu

Vesikko pitää Ebolaa ensisijaisesti turvallisuusriskinä maan vakauden kannalta. Jo nyt eristetyiltä alueilta Liberiassa ja naapurimaassa Sierra Leonessa kantautuu tietoja elintarvikkeiden puutteesta. Lähes kaikki maitse kulkeva tavara tulee Guinean kautta pohjoiseen Sierra Leoneen ja Liberiaan. Rajojen sulkeminen ja maiden sisäiset liikkumisrajoitukset näkyvät ruoan hinnan nousuna.

»Jos ruoka loppuu Monroviasta, ihmiset alkavat pyrkiä takaisin omiin kyliinsä maaseudulle. He kyllä löytävät reittinsä puskan kautta tiesulkujen ohii. Tapahtuu

Tavalliset kansalaiset levittävät itse tekemiään Ebolan vastaisia julisteita Liberiassa. Niiden viesti saattaa poiketa hallituksen virallisesta tiedotuksesta.

sama kuin sodan aikana. Ihmiset löytävät ruokansa metsästä», Vesikko usko.

Liberian ja Sierra Leonen sairaanhoitojärjestelmät olivat jo valmiiksi sotien jäljiltä heikkoja. Nyt Ebolan aiheuttaman epäjärjestyksen seurauksena tavallisiinkin tauteihin sairastuneet eivät uskalla hakeutua hoitoon. Voisikin sanoa, että Ebola tappaa nyt monia malariaan ja lavantautiin sairastuneita.

Vaarallista virustautia suurempia uhkia lienevät sen lieveilmiöt, kuten talousnäkymien ja ruokaturvan heikkeneminen ja kasvava tyytymättömyys, joka pahimmillaan saattaa riistäytyä laajamittaiseksi ryöstelyksi ja uhkaa jopa maiden ensiaskeleita ottavaa demokratiakehitystä.

»Kun epidemia on ohi, Sierra Leone ja Liberia ovat pitkään polvillaan ja tulevat tarvitsemaan tukea pidemmän aikaa. Pinnan alla piilee myös vanhoja kalavelkoja, joita on helppo maksaa takaisin yleisen leivottomuuden vallitessa», Vesikko arvioi.

Stigma säilyy pitkään

Toinen suuri ongelma on Ebola-viruksen aiheuttama stigma sairastuneelle ja hänen läheisilleen. Vesikon mukaan sairastuminen on myös taloudellinen kysymys perheille, jotka eristetään taudin myötä yhteisöstä.

»Sen seurauksena menee toimeentulo. Stigmasta on vaikea päästä eroon. Siksi sairastuneita on piiloteltu», Vesikko sanoo.

Yksilötason lisäksi maat ja niiden brändit stigmatisoituvat. Kuka haluaa epidemian jälkeen matkustaa lomalle Liberiaan ja Sierra Leoneen? Kuka aikoo sijoittaa pahasti järkkyneeseen maahan? Jaksako kansainvälinen yhteisö taas tukea maita, jotka olivat vasta nousemassa jaloilleen yhteiskunnat raunioittaneista sisällissodista?

Myös länsimaisella medialla on roolinsa stigman synnyttämisessä. Monet muut samalla alueella esiintyvät taudit jäävät uu-

tispimention, vaikka tappavat moninkertaisen määrän ihmisiä ja ovat helpommin tarttuvaa. Onko Ebola niin pelottava, koska siihen ei ole edes länsimaissa lääkettä? Vastaus on kyllä, väittää kehitysmaissa rokotusohjelmia edistävän GAVI Alliance-järjestön johtaja **Seth Berkley** BBC:n artikkelissa.

Tautiin liittyvää stigmaa on helppo käyttää poliittisena keppihevosenä. Euroopassa on jo kuultu puheenvuoroja, joissa siirtolaiset leimataan Ebolan varjolla uhaksi ja vedotaan rajojen sulkemiseksi tai pakolaispolitiikan kiristämiseksi.

Myös Liberiassa poliitikot ja kaupppamiehet ovat nähneet epidemiassa ja sen synnyttämässä mediamylläkkässä tilaisuutensa.

»Kaduilla myydään Ebola-ämpäriksi riskittyä tavallista muutaman dollarin arvoista muovisankoa, johon on liitetty vesihana. Nyt tätä keksintöä myydään 25 dollarilla.

Pakolaisavun Ebola-tiedotustiimi valmiina lähtöön.

Joihinkin on kirjoitettu ämpärin lahjoitaneiden poliitikkojen nimiä», Vesikko kuvailee.

Pakolaiset jumissa leireillä

Ebolan torjuntatoimet ovat tehneet pakolaisleireillä elävistä kaksinkertaisia vankeja. Norsunluurannikko ei päästä heitä palaamaan kotimaahansa ja Liberian terveysviranomaiset pitävät heidät suljetuina leireille.

Vesikko näkee, että pakolaiset ovat erityisen herkkiä stigmatisoitumiselle.

»Niissä kylissä, joissa tautia ei ole tavattu, liberialaiset puhuvat Ebola-epidemiasta 'hallituksen juttuna'. Jos käy niin, että sairaus tarttuu yhdelle pakolaiselle, siitä tulee 'pakolaisjuttu'. Tällä on suorat seuraukset siihen, miten pakolaiset jatkossa otetaan vastaan.»

On myös syntymässä niin sanottuja

Ebola-pakolaisia. Jo nyt ihmiset ovat pyrkineet pääsemään joukkoina tiesuluista läpi kokonaisten kylien voimin.

Yhtäkkiä Ebola-virus on tuonut näkyviin sen, kuinka hankalaa ja mahdotonta ihmisiä on pitää rajojen sisällä. Ihmiset liikkuvat, linkittyvät toisiinsa ja matka afrikkalaisesta peräkylästä Eurooppaan on lyhyt. ●

»OLIMME MAASSA SODAN AIKAAN JA PIDIMME AINA LUPAUKSEMME HYVINÄ JA HUONOINA AIKAINA. SIKSI MEIHIN LUOTETAAN.»

PAKOLAISAPU TIEDOTTAA EBOLASTA LIBERIASSA

Tiedotuskampanja rakentuu vuosien saatossa syntyneiden hyvien suhteiden varaan

Pakolaisapu on aloittanut Liberiassa tiedotuskampanjan, jolla pyritään viestimään sairaudesta niin, että tavallinen kansa ymmärtää, mistä on kyse. Pakolaisapu käyttää viestin perille viemisessä samoja keinoja kuin normaalioloissa aikuiskoulutustyössään. Sairautta käsitellään osallistavien menetelmin ja keskustellaan yhdessä asiat auki omalla kielellä ja omin käsittein. Järjestö kouluttaa fasilitaattoreita, jotka ohjaavat keskustelua kylissä ja levittävät hallituksen uutta tiedotusmateriaalia.

Ebolan aiheuttama epätietoisuus on saanut villejä huhuja liikkeelle ja luottamus viranomaisiin on heikko. Sen vuoksi Pakolaisapu hyödyntää nyt vuosien saatossa syntyneitä luottamusta ruohonjuuritasolla.

»Olimme maassa sodan aikaan ja pidimme aina lupauksemme hyvinä ja huonoina aikoina. Siksi meihin luotetaan. Jatkamme nyt samaa työtä, eli keskustelua ja yhteisöjen voimistamista», kertoo Vesikko.

Hyvä uutinen on se, että Pakolaisavun pääohjelma Nimban maakunnassa jatkuu tavalliseen tapaan, sillä alueella ei ole tavattu Ebola. Yhteisöt jatkavat opintopiirejään ja Liberian kansallisen aikuiskoulutuskattojärjestö NAEALin ja Pakolaisavun paikalliset työntekijät toteuttavat tiedotusohjelmaa.

»Tavoitteena on, että Pakolaisavun opintopiiriin osallistujat osaavat suojautua Ebolalta», kiteyttää Liberian maajohtaja Markku Vesikko. ●

»ANTAMISESTA TULEE HYVÄ FIILIS»

Pakolaisavun vapaaehtoiset ovat luistelleet turvapaikanhakijoiden kanssa, kertoneet maahanmuuttajille jokamiehen oikeuksista ja harjoitelleet syrjintään puuttumista teatterin keinoin.

TEKSTI & KUVAT JENNI HAMARA

LAURA SARLIN, 24
Oikeustieteen opiskelija

Olen vierailut Vantaan kurdimiesten vertaisryhmissä ja persiankielisten vertaisryhmissä Espoossa kertomassa jokamiehen oikeuksista. Toimin myös kokemusvapaehtoisena, eli kerron uusille tulokkaille millaista vapaaehtoisena on ollut.

LINDA SUMMANEN, 31
Yhteiskuntatieteilijä

Olen jo pitkään halunnut tehdä sovittelutyötä. Nyt saan siihen mahdollisuuden, kun kävin Pakolaisavun naapurussovittelukoulutuksen. Pääsen välittämään monikulttuurisilla asuinalueilla syntyneitä naapurien välisiä kiistoja, jotta ne eivät leimahtaisi vakavammiksi. Ensimmäinen kerta jännittää kamalasti!

MERITA MIFTARI, 31
Ompelija

Vapaaehtoisuudessa parasta on se, että pääsee ulos omasta kuplastaan ja elinpiiristään. Olen vienyt vastaanotokeskuksen asukkaita Maailma kylässä -festareille ja lapsia leikkipuiستoon Helsinki-päivänä. Osallistuin myös koulutukseen, jossa harjoitettiin teatterin avulla konkreettisia tapoja puuttua syrjintään. Syksyllä vedän saman harjoituksen Pakolaisavun työntekijöille.

MILLA TENGSTROM, 22
Sosiaalipsykologian opiskelija

Olen ollut mukana flash mob -tempauksissa, joilla yritimme kiinnittää ihmisten huomiota lukutaidon merkitykseen ja EU:n pakolaispolitiikkaan. Järjestimme myös alaikäisten turvapaikanhakijoiden tueksi klubi-illan yökerhossa. Minua kiinnostaa erityisesti vastaanotokeskuksissa toimiminen. Viime talvena kävin esimerkiksi luistelemassa turvapaikanhakijoiden kanssa.

PANU HÄLLFORS, 32
Freelancer-valokuvaaja

Olen toiminut mentorina afganistanilaiselle turvapaikanhakijamiehelle ja ohjaajana kurdimiesten vertaisryhmässä Espoossa. Minulla on 15 vuoden kokemus IT-alalta, joten kävimme yhdessä läpi suomalaista työelämää ja pohdimme esimerkiksi sitä, millainen CV toimii täällä. Olen myös freelancer-valokuvaaja ja käytin taitoani hyödyksi kuvaamalla Pakolaisavun järjestämässä klubi-illassa.

VIRO PAKOLAISTEN LÄHETTÄJÄSTÄ VASTAANOTTAJAKSI

Viroon tulee hyvin vähän turvapaikanhakijoita, eikä maa ole halukas ottamaan kiintiöpakolaisia. Pakolainen selvitti, mistä konservatiivinen pakolaispolitiikka johtuu.

TEKSTI ANNA-REETTA KORHONEN KUVA VIRON PAKOLAISAPU

Viroon saapuvien turvapaikanhakijoiden määrät ovat todella pieniä. Vuoden 2013 aikana maahan saapui ainoastaan 97 turvapaikanhakijaa.

»Viroon ei ole helppo tulla. Maantieteellinen sijainti on hankala, eikä tänne ei ole juurikaan suoria lentoja EU:n ulkopuolelta. Virossa ei ole maahanmuuttajayhteisöjä, jotka ottaisivat uudet tulijat vastaan», pohtii Viron Pakolaisavun poliittinen asiantuntija **Eero Janson**.

Viime vuonna turvapaikkaa hakeneista ainoastaan seitsemän sai myönteisen päätöksen.

Viron konservatiivinen turvapaikkapolitiikka tarkoittaa, että Viro ei myönnä pakolaisstatusta, ellei se ole aivan välttämätöntä. Humanitäärisistä syistä myönteisiä päätöksiä ei tehdä.

Virossa pakolaisstatuksen saaneilla henkilöillä on samat oikeudet sosiaalietuuksiin kuin Viron kansalaisilla. Toimeentulo on korkeintaan 90 euroa kuukaudessa. Vuoden 2013 loppupuolelta alkaen pakolaisstatuksen saaneet hen-

**VIIME VUONNA TURVAPIKAA
HAKENEISTA AINOASTAAN
SEITSEMÄN SAI MYÖNTEISEN
PÄÄTÖKSEN.**

VIRON PAKOLAIS- JA IHMISOIKEUS- JÄRJESTÖT OVAT MYÖS HUOLISSAAN RAJAVALVONNASTA. VAIKKA TULIJOILLA PITÄISI OLLA OIKEUS HAKEA TURVAPAIKKAA, OIKEUS EI KÄYTÄNNÖSSÄ AINA TOTEUDU.

kilöt ovat saaneet vapailta markkinoilta asunnon, jonka valtio maksaa korkeintaan kahden vuoden ajan. Vastaanottokeskuksen on löydettävä asunto neljän kuukauden kuluessa myönteisestä turvapaikkapäätöksestä. Odotusajan turvapaikanhakijat asuvat vastaanottokeskuksessa.

UNHCR:n kiintiöpaikkajärjestelmässä Viro ei ole mukana. Poliitikkojen mukaan Virolla ei ole valmiuksia pakolaisten vastaanottamiseen. Viron Pakolaisavun tavoite onkin, että maa aloittaisi edes 10 kiintiöpakolaisen vuosittaisella vastaanotolla. »Viro voisi kantaa osansa siitä vastuusta, jonka nyt kantavat muut EU-maat sekä valtavia pakolaismääriä ottavat maat, kuten Libanon», Janson toteaa.

Viron pakolais- ja ihmisoikeusjärjestöt ovat myös huolissaan rajavalvonnasta. Vaikka tulijoilla pitäisi olla oikeus hakea turvapaikkaa, oikeus ei käytännössä aina toteudu.

»Emme tiedä varmasti, mitä siellä tapahtuu, mutta olemme kuulleet useita tapauksia, joissa turvaa hakevat ihmiset on lähetetty Viron ja Venäjän rajalta takaisin Venäjälle.»

Pakolaisjärjestöt vaativatkin rajalle UNHCR:n ja virolaisen ihmisoikeusjärjestön koordinoimaa riippumatonta rajavalvonnan tarkkailua. Rajavalvonnan tarkkailuohjelmaan osallistuminen varmistaisi, että ihmisiä ei lähetetä rajalta takaisin ja tarjoaisi rajavalvoille koulutusta kansainväliseen suojeluun liittyen. Latvia ja Liettua osallistuvat jo ohjelmaan.

»Tähän asti sisäministeriö on vastustanut rajavalvonnan tarkkailua, koska kaikki rajalla on kunnossa. Mutta jos kaikki kerran on kunnossa, miksi vastustaa riippumatonta tarkkailua?», Janson kysyy.

Yleinen asenne turvapaikanhakijoita kohtaan on Virossa kielteinen. Eräs taustalla vaikuttava tekijä on Viron suuri venäjänkielinen vähemmistö. Venäjänkielis-

ten palkat ovat pienempiä ja heidän työttömyysasteensa on korkeampi. Suuri osa venäjänkielisistä on myös kansalaisuudettomia. Vuonna 1991 tehty lakiuudistus teki viroa puhumattomista venäjänkielisistä yhdessä yössä kansalaisuudettomia. Virossa elää lähes 88 000 kansalaisuudetonta henkilöä, eli noin 6,5 prosenttia väestöstä.

»Nähtyään, ettei valtio ole onnistunut hoitamaan menestyksekkäästi venäjänkielisten integraatiota viimeisen 20 vuoden aikana, ihmiset ovat huolissaan, että pakolaiset aiheuttaisivat samanlaisen ongelman», Janson kertoo.

Viron ulkoministeri **Urmas Paet** peräänkuulutti keväällä humanimpaa suhtautumista pakolaisiin: »Ei ole kauan siitä kun isovanhempamme joutuivat pakenemaan. Viron on nyt puolestaan tarjottava suojelua sitä tarvitseville.» ●

KUVASSA

Viron Pakolaisavun Eero Janson toivoo, että Viro alkaisi vastaanottaa kiintiöpakolaisia lähitulevaisuudessa.

EPÄJOHDONMUKAISUUTTA KEHITYS- JA PAKOLAISPOLITIKASSA

Viro on tehnyt kehitysyhteistyötä 15 vuoden ajan. Sen tärkeimpiä kehitysyhteistyön kohteita ovat Afganistan ja Georgia. Viro on painottanut erityisesti demokratian, lain ja ihmisoikeuksien kunnioittamisen tukemista kohteissa. Paradoksaalisesti samat maat ovat myös Viroon suuntautuvien turvapaikkahakemusten kärjessä. Äärimmäisen harvat hakijat ovat kuitenkin saaneet myönteistä päätöstä. Toisaalta Viro haluaa tukea demokratian ja ihmisoikeuksien kehittämistä näissä maissa, mutta kun niiden kansalaiset pakenevat perusoikeuksiensa loukkaamista ja vainoa, Viro ei hyväksy syytä suojelun perusteeksi. ●

VIRON PAKOLAISAVUN TAVOITTEET

- Turvapaikanhakijoille oikeus työskennellä
- Viron ja Venäjän rajalle riippumaton rajavalvonnan tarkkailu
- Viro mukaan UNHCR:n kiintiöpakolaisjärjestelmään
- säilönoton lopettaminen
- opiskelun keskeyttämään joutuneiden pakolaisten opiskelemaan pääsyä helpotettava

TUTKIMUS KUMOAA STEREOTYPIAT

Harva pakolainen Ugandassa on riippuvainen humanitaarisesta avusta. Sen sijaan heidän taloudellinen toimintansa ylittää paikalliset ja kansalliset rajat.

TEKSTI JENNI HAMARA KUVA OUTI PERÄHUHTA

Oxfordin yliopiston humanitaarisen innovaatioprojektin tutkimus¹ pakolaisten kaupankäynnistä ja yrittäjyydestä kumoaa pakolaisuuteen liitettyjä stereotyyppiä.

Ugandassa Kyangwalin ja Nakivalen pakolaisasutusalueilla ja pääkaupunki Kampalassa tehdyssä tutkimuksessa vain prosentti pakolaisista ilmoitti olevansa täysin riippuvainen humanitaarisesta avusta. Kaikki muut ainakin täydensivät toimeentuloaan muilla keinoin. Kampalassa elävistä pakolaisista lähes 80 prosenttia ilmoitti selviänsä, vaikkei saa mitään tukea UNHCR:ltä tai muilta järjestöiltä.

Humanitaarisen innovaatioprojektin johtaja **Alexander Betts** kritisoi pitkittyneen pakolaisuuden hoidossa vallitsevaa paradigmaa, joka ei huomioi pakolaisten kykyä, lahjoja tai toiveita. Hänen mukaansa pakolaisten toimeentulon heikkous ei johdu yritteliäisyyden puutteesta vaan siitä, että pakolaiset suljetaan leireihin ja asuinalueille vailla oikeutta tehdä työtä ja liikkua vapaasti.

Leirielämän rajoitteista ja säännelystä ympäristöstä huolimatta ugandalaisista pakolaisasutusalueista on muo-

VAIN PROSENTTI UGANDASSA ELÄVISTÄ PAKOLAISISTA ON TÄYSIN HUMANITAARISEN AVUN VARASSA.

dostunut eläväisiä taloudellisia järjestelmiä, jotka kiinnittyvät tiiviisti globaaliin talouteen.

Maan pakolaispolitiikkaa pidetään edistyskellisenä, sillä Ugandassa tähdätään pakolaisten omavaraisuuteen antamalla heille maata viljeltäväksi. Pakolaiset pääsevät myös liikkumaan pois pakolaisasutusalueilta ja voivat muuttaa kaupunkiin asumaan.

Pakolaiset luovat työtä

Tutkimuksen mukaan ei pidä paikkaansa, että pakolaiset olisivat eristyksissä tai taakka yhteiskunnalle. Pakolaisasutusalueilla käydään vilkkaasti kauppaa huolimatta niiden syrjäisestä sijainnista. Paikalliset ugandalaiset hyötyvät pakolaisista, koska ilman heitä alueelle ei olisi rakennettu teitä, kouluja ja terveysasemia. Paikalliset toimivat välikäsinä myytäessä pakolaisten tuottamia vihanneksia ja muita tuotteita. Samalla pakolaiset työllistävät myös välillisesti ugandalaisia autonkuljettajina, kauppiaina ja välittäjinä, joiden kautta pakolaisten tuotteet löytävät tiensä maailman markkinoille. Varsinkin kaupunkiolosuhteissa pakolaisten yritykset jopa työllistävät ugandalaisia. Vastavaroisesti pakolaiset toimivat paikallisten tuotteiden ostajina ja saattavat omata taitoja, joita ugandalaisilla ei ole. Moni työskentelee paikallisten pelloilla palkollisena.

Lisäksi tutkimus osoittaa, etteivät pakolaiset ole taloudellisesti yhtenäinen joukko. Kyangwalin ja Nakivalen pakolaiset tulevat pääosin Kongosta, Etelä-Sudanista, Ruandasta ja Somaliasta. Kongolaisten keskittyessä usein maanviljelyyn somaliaiset käyvät kauppaa ja perustavat yrityksiä globaalien verkostojensa kautta. Esimerkiksi Kampalassa useat suuret somalialais-ugandalaiset öljyalalla toimivat yhtiöt ja vähittäiskauppayritykset työllistävät laajasti somalipakolaisia.

Humanitaarisen innovaatioprojektin tutkimus haastaa myös näkemyksen pakolaisista teknologisesti takapajuisina. Siihen osallistuneet pakolaiset ilmoittivat käyttävänsä kännyköitä ja internetiä useammin kuin paikalliset. ●

KUVASSA

Inuka-ryhmän sienet kasvavat kuukaudessa myytäväksi.

PAKOLAISLEIRILLÄ ODOTELLAAN SYKSYN SIENISATOAA

Läpinäkyvästä muovista ja puurimoista valmistettu nelikulmainen rakennelma seisoo ugandalaisella Kyaka II -pakolaisasutusalueella tyhjillään. Kyseessä on sienikuivattamo. Sille ei ole ollut käyttöä, koska pakolaisten kasvattamat sienet on ostettu käsistä heti.

Liha ja kala ovat alueella kalliita ja harvinaisia herkkuja. Papupitoista ruokavaliota piristämäänsä kaivataan jotain edullista ja nopeakasvuista. Pakolaisten toimeentuloa parantamaan pyrkivä Inuka-niminen ryhmä päätti iskeä tähän markkinarakoon.

Sienet ovat valkuaisainepitoista ruokaa ja helppoja kasvattaa. Se tapahtuu näin: Keitetään maapähkinän kuoria viisi tuntia energiaa säästävällä liedellä. Pannaan ne pussiin ja lisätään sienirihmasto. Kuukauden kuluttua pussin rei'istä pilkkottaa sieniä.

Ihan näin helposti kaikki ei käynyt. Inuka-ryhmäläiset osallistuivat ensin Pakolaisavun järjestämiin yritysjyyskoulutuksiin, joissa harjoiteltiin analysoimaan omaa elinympäristöä ja hahmottamaan omia ja ryhmän vahvuuksia. Bisnesidealle tehtiin kaksivuotissuunnitelma ja kirjanpito. Ryhmän jäsenet säästivät puolet sienikasvattamon alkupääomasta. Pakolaisapu kustansi toisen puolikkaan ja antoi maatalousneuvontaa sekä auttoi sienirihmastojen hankkimisessa.

Moni ranskankielisestä Kongon demokraattisesta tasavallasta kotoisin oleva ryhmän jäsen on käynyt myös Pakolaisavun lukutaito- ja englannin kursseja, sillä Ugandassa toimittaessa maan virallisen kielen hallitseminen helpottaa kaupankäyntiä.

Nyt Inuka-ryhmä aikoo laajentaa toimintaansa. Itseenäiseen toimeentuloon tarvittiin lopulta vain hieman lisäkoulutusta, yksi hyvä idea ja ryhmä jakamaan risikit ja osaaminen. ●

PAKOLAISTEN KASVATTAMAT SIENET ON OSTETTU KÄSISTÄ HETI.

1 Alexander Betts, Louise Bloom, Josiah Kaplan, Naohiko Omata. Refugee Economies: Rethinking popular Assumptions. (2014).

ISLAMIN HUNTU

TEKSTI ANNA-REETTA KORHONEN

Onko huntu alistamisen vai vapautuksen vaatekappale? *Islamin huntu* osoittaa, ettei vastaus ole yksiselitteinen, sillä muslimien suhde huntuun on vaihdellut historian saatossa. Huntuun on liitetty hyvinkin erilaisia merkityksiä eri tilanteissa.

Iranissa laki muuttui kahden sukupolven aikana siten, että ensin naisia kiellettiin käyttämästä huntua ja myöhemmin velvoitettiin käyttämään sitä. Iranin shahi **Reza Pahvali** kielsi hunnun käytön 1930-luvulla. Vuoden 1979 Iranin vallankumouksen aikana hunnusta tuli ensin kansannousun ja sitten islamilaisen tasavallan symboli.

Turkissa naisia rohkaistiin jo 1930-luvulla laajamittaisen propagandan avulla olemaan käyttämättä huntua, jossaan sitä ei kokonaan kielletty mielenosoitusten pelossa.

Hunnun käyttö on usein myös lisääntynyt vastareaktion kolonisaatioon. Esimerkiksi Algeriassa huntu toimi Ranskan siirtomaavallan aikana vastarinnan symbolina.

Peppicelli muistuttaa, että musliminaiset valitsevat hunnun käytön usein ihan itse. Tietyissä historiallisissa tilanteissa huivi on antanut naisille enemmän vapautta liikkua julkisessa tilassa. Nykypäivänä ei ole lainkaan tavatonta, että nuoret musliminaiset käyttävät huntua hengellisyyden osoituksena – vaikka heidän äitinsä toivoisivat ihan muuta.

Kiinnostavasti ja jouhevasti kirjoitettu kirja onnistuu tehokkaasti purkamaan huntuun liittyvää mystiikkaa. Eriytyisesti suosittelen kirjaa muslimien kanssa työskenteleville. ●

Renata Pepicelli:
Islamin huntu
Vastapaino
2014

KUNNIAMURHIEN VASTAINEN KAMPPAILU

TEKSTI ALA SAEED

Kunniamurhan tekemiseen ei vaadita suuria syitä: naisen saattaa valita kumppaninsa itse vastoin perheen valintaa tai olla yhteydessä perheen ulkopuoliseen mieheen Facebookin välityksellä. Kunniamurhan ajatellaan puhdistavan koko perheen naisten kunnian. Islamilainen sharia-laki hyväksyy murhan kunnian tähden.

Jemeniläinen kirjoittaja on haastatellut tuomareita, kunniamurhan tehneitä veljiä ja murhattujen sukulaisia. Murhaajat olivat yleensä menneet itse ilmoittautumaan poliisille ja kertoneet ylpeinä palauttaneensa perheensä kunnian. Eräs mies kertoi, ettei hän halunnut murhata siskoaan, mutta se oli velvollisuus. Toinen vaihtoehto olisi ollut hänestä huonompi: vangita tyttö kotiin hänen kuolemaansa asti.

Toinen mies kertoi, että koska perheellä ei ole rahaa, asuntoa tai muuta omaisuutta, kunnia on heidän ainoa arvokas asiansa, ja siksi sitä on suojeltava. Suuri osa kunniamurhan tekijöistä on köyhiä ihmisiä.

Toimittaja tuo oman roolinsa ihmisoikeusaktivistina

esille. Naisten asemaa puolustava muslimi on tehnyt yhteistyötä kunniamurhaa vastaan toimittajien, lakimiesten ja ihmisoikeusaktivistien kanssa, kirjoittanut lehtijuttuja, kerännyt vetoamuksia ja järjestänyt mielenosoituksia. Lain muuttamisessa hän ei ole onnistunut, mutta Husseinin tekemän tiedotustyön ansiosta jordanialaiset naiset ovat alkaneet puhua oikeuksistaan ja tasa-arvosta. Aikaisemmin teemat olivat tabuja.

Kunniamurhia tapahtuu myös länsimaissa. Kirja on erityisen hyödyllinen suomalaisille viranomaisille, järjestötyöntekijöille ja tutkijoille, koska kunniamurhan tunnistaminen on Suomessakin tärkeää. Kirjaa voi suositella Suomessa asuville maahanmuuttajanaishenkilöille, sillä he kohtaavat kunniaan liittyvää fyysistä ja henkistä väkivaltaa. Kulttuurin verukkeella ei tule hyväksyä naisten ja tyttöjen oikeuksien ja vapauden rajoittamista. ●

Kirjoittaja on Suomen Pakolaisavun työntekijä, joka teki kunniamurhien vastaista työtä Irakin Kurdistanissa 1990-luvulla.

Rana Hussein:
Murha kunnian varjolla

Lukutaitoryhmät taipuvat myös Ebola-koulutukseksi

Syyskuun 8. päivänä juhlitaan lukutaitopäivää. Samana päivänä käynnistyy Pakolaisavun #lukuhaaste. Haastamme suomalaiset lukemaan ja lahjoittamaan jokaista lukemaansa kirjaa kohti aapisen lukutaidottomalle. Lukutaito ja aapinen tuovat helposti mieleen kouluajat ja kirjainten tankkaamisen. Työmme Afrikassa on kuitenkin hyvin erilaista. Koska opetamme nuoria ja aikuisia on myös opetuksemme hyvin erilaista. Oppituntien aiheet on valittu opiskelijoiden omasta arjesta ja lukutaidon ohella ihmiset saavat myös tietoa sairauksien ehkäisemisestä, demokratiasta, ihmisoikeuksista, maanviljelystä ja yrityksen pyörittämisestä.

Lukutaitoryhmämme ovat nyt avainasemassa Länsi-Afrikassa, jossa taistellaan Ebola-virusta vastaan. Tautiin liittyy paljon väärää tietoa ja tietämättömyyttä. Samaan aikaa tieto on paras ase sairautta vastaan, sillä leviämistä jouduttaa vähäinen tieto taudin luonteesta, vanhat kansanperinteet ja epäluottamus viranomaisilta tullutta tietoa kohtaan.

Lukutaitoryhmissämme on käynnistynyt tiedotus- ja koulutus-kampanja. Koulutuksissa keskustellaan Ebolasta, kannustetaan osallistumaan ja tuomaan näkemyksiä esiin. Näin tarvittava tieto tulee ymmärretyksi. Keskusteleva tapa on opiskelijoille tuttu lukutaitoryhmän muusta toiminnasta.

Vaikka lukutaitotoiminta kuulostaa yksinkertaiselta, antaa se todella monia taitoja ja keinoja selvittää kriisien keskellä. Siksi haastankin sinut mukaan #lukuhaaste-kampanjaan. Panos ei ole suuri; yksi euro tarkoittaa yhtä aapista. Tämän kirjan tuomat opit muuttavat koko elämän ja saattavat jopa pelastaa sen.

Johanna Huurre,
Varainhankintapäällikkö

KOULUTARVIKKEET 4 €
10 AAPISTA 10 €
WWW.PAREMPILAHJA.FI

”

Kun opin lukemaan se oli kuin olisin astunut pimeästä valoon. Nyt kun olen saanut valon pystyn itse kulkemaan perille. Ennen minua hujattiin ostoksissa, en uskaltanut puhua julkisesti, enkä osannut kirjoittaa omaa nimeäni. Nyt kaikki on muuttunut

Masu Sefoi)

#lukuhaaste

Osallistu #lukuhaasteeseen:

Lue kirja, lehti, artikkeli tai muu teksti.
Lahjoita euro jokaista lukemaasi tekstiä kohden lähettämällä tekstiviesti **1E LUKUHAASTE** numeroon **16588**.

Ota kuva lukemastasi ja anna kasvot lukutaidolle julkaisemalla kuva Instagramissa, Twitterissä tai Facebookissa **#Lukuhaaste** ja haasta ystäväsi mukaan.

DK21

LAHJOITA 5 €
LÄHETÄ VIESTI
5E EBOLA
NUMEROON
16588

EBOLA VOIDAAN PYSÄYTTÄÄ
PAKOLAISAPU.FI/EBOLA

